

ΠΑΝΗΓΥΡΙΑ

Πανηγύρια! Μέρες χαράς και ξεγνοιασιάς για μās τους μικρούς. Έκφραση θρησκευτικής εὐλάβειας και αγάπης για τὸν ἄγιο πὺ γιορτάζει ἀπὸ τοὺς συγχωριανούς μας, ὄλους.

Πρῶτῃ - πρῶτῃ, πηγαίναμε στὴν ἐκκλησία ν' ἀνάψουμε τὸ κεράκι μας, νὰ λειτουργηθοῦμε, ν' ἀκούσουμε τὸ τροπάρι, νὰ περάσουμε κάτω ἀπὸ τὴν εἰκόνα κι ὕστερα νὰ προσκυνήσουμε, νὰ μās καπνίσουν και νὰ μās ράβουν με ἀνόθερο οἱ γιορτάρηδες ἀπὸ τὰ καπνιστηρομέρρεχα, γιὰ νὰ τοὺς εὐχηθοῦμε τὸ «Χρόνια πολλά».

Μετὰ ξεχυνόμασταν ἔξω, στὸν περίβολο, νὰ βροῦμε τοὺς συμμαθητὲς και τοὺς δασκάλους μας, τοὺς συγγενεῖς και τοὺς φίλους μας.

Ἀξέχαστα θὰ μείνουν στὴ μνήμη μας τὰ πανηγύρια τοῦ χωριοῦ μας. Ἄρχιζαν ἀπὸ τὴν Τρίτῃ τῆς Λαμπρῆς πὺ γιόρταζε ὁ δικὸς μας Ἀη-Γιώργης ὁ Στρατηλάτης, ὡς τὴν Κυριακὴ τοῦ Θωμᾶ πὺ πανηγύριζε ὁ ἄλλος Ἀη-Γιώργης ὁ Ποταμίτης — πὺ τὸ μικρὸ του παρεκκλήσι καθόταν στὴν δὲθη ἐνὸς ποταμοῦ—και φθάνανε στὸ μεγάλο πανηγύρι τῆς Ἀγίας Μαρίας στὶς 17 Ἰουλίου.

Ἐκεῖ ὄλος ὁ κόσμος τοῦ χωριοῦ μας και τῶν περιχώρων μαζεμένος. Ἄκόμα και τὰ λεωφορεῖα τῆς Κυθρέας κουβαλοῦσαν προσκυνητὲς ἀπὸ τὴ Μιά-Μηλιά και τὴ Λευκωσία πὺ ῥχοῦταν νὰ προσκυνήσουν στὴ χάρη της, νὰ ψωνίσουν τὰ πωρικά τους, νὰ φιλοξενηθοῦν και νὰ συνομιλήσουν με τοὺς γνωστούς τους.

Θυμᾶμαι σὰν εἴμασταν μικρά, μαζεῦαμε γρόσι-γρόσι τὰ λεφτὰ ἀπὸ τοὺς γονεῖς, τὶς θεῖες και τοὺς θεῖους, τὴ γιαγιά και τὸν παππού, τὰ δέναμε κόμπο και τὰ φυλάγαμε γιὰ νὰ ξεδευτοῦν ὄλα κείνη τὴν ἡμέρα.

Οἱ νοικοκυρὲς κι οἱ ράφτρες ἦταν στὶς φούριες τους, τὶς παραμονὲς τοῦ πανηγυριοῦ. Τὰ σπῖτια κι οἱ αὐλὲς ἔπρεπε ν' ἀστράφτουν ἀπὸ καθαριότητα. Κι οἱ κοπέλλες θὰ ῥαβαν και θὰ ἔδᾶζαν τὸ πῖο καινούργιο, τὸ πῖο καλὸ, τὸ πῖο ὄμορφο φῶρεμά τους.

Ἀπὸ μέρες στήνονταν οἱ σκηνὲς και οἱ

πάγκοι στὴν αὐλὴ τῆς ἐκκλησίας. Μικρέμποροι ἀπὸ μακριὰ κι ἀπὸ κοντὰ κατέφθναν 4—5 μέρες πῖο πρὶν γιὰ νὰ καλοβολεφθοῦν και νὰ ξεπουλήσουν τὶς σουσαμόπιττες, τοὺς σουσοῦκους τους, τὰ φρέσκα φουντούκια τους, τὰ καρύδια, τ' ἀμύγδαλα και τὰ λογγῆς-λογγῆς ὄπωρικά τους.

Κι οἱ συγχωριανοὶ μας δὲν τὰ πήγαιναν πῖσω. Τὸ πῖο καλοστημένο τραπέζι ἦταν τοῦ ζαχαροπλάστη μας. Ἀδύνατο ν' ἀντέξεις στὸν πειρασμὸ και νὰ μὴ δοκιμάσεις τὶς νόστιμες πάστες του, τὰ κόκ, τὸν μπακαλαβὰ και τὸ κατεψιγμένο.

Ἀσυναγώνιστος ὁ Σάββας ὁ Χατζιζιώτης ξεδίπλωνε τὸ μικρὸ του τραπεζάκι πὺ ἀνοιγε κατὰ τὴν περίσταση, ἔστρωνε και μιὰ πρόχειρη μαντηλιά ἐπάνω και τακτοποιοῦσε καλλιτεχνικὰ τὸ παστellaκι του σ' ἓνα δίσκο γιὰ νὰ προκαλεῖ και τοὺς πῖο συγκρατημένους.

Κι ὁ Τσέλιγκας με τὰ καλάθια του και τὴν κελαιδίστη φωνὴ του πὺ ῥθε ἀπ' τὰ μέρη τῆς Πάφου κι ἔδεσε μαζί μας, κι ἔγινε συγχωριανὸς μας, μās καλοῦσε νὰ πάρουμε κι ἀπ' αὐτὸν ἄστραγάλια, κουαμέ, μάντολες, χαλεπιανά, καννακούρις.

Πλαίι-πλαίι ὁ Παναῆς ὁ Πασιάντας κι ὁ Χαράλαμπος ὁ Χατζήγιωργης συναγωνίζονταν ποιὸς νὰ πρωτοπουλήσει τὰ καλάθια και τὰ κοφίνια του, τὰ πανέρια και τὶς κούζες του. Κι ἐμεῖς κάναμε τὸ λογαριασμὸ μας γιὰ νὰ μās περισσέψουν λεφτὰ ν' ἀγοράσουμε στὸ τέλος-τέλος και τὸ κουζάκι μας γιὰ νὰ τὸ γεμίσουμε φεύγοντας ἀπὸ τὴν πῖο δροσερὴ βρύση πὺ συνονοῦσαμε στὸ δρόμο μας.

Τὸν κουμπάρᾶ μας ὄμως θὰ τὸν παίρναμε ἀπὸ τὴ γριά τὴν Πιροκκοῦ πὺ πουλοῦσε τὰ πῖλινα ἀγγεῖα, πὺ με τέχνη ἔφτιαχνε ὁ συγχωριανὸς μας ἀγγειοπλάστης, ὁ Κυριλάς.

Γυρνώντας ἐδῶ κι ἐκεῖ μās ἦταν ἀδύνατο νὰ μὴ γευτοῦμε τοὺς γλυκόμελους λουκουμάδες πὺ με τὴση μαεστρία ἔκανε ἡ γειτόνισσα και νονά μας ἡ Μαρτισσοῦ τοῦ Γιάννακα.

Τελευταία νότα στὸ πανηγύρι, ὁ τυφλὸς